

Příprava vzpomínky 70. výročí konce II. světové války

Příprava 70. výročí konce II. světové války byla pro mne velmi poučná. Vzhledem k tomu, že jsem chtěl být připravený na jakýkoliv dotaz při moderování besedy, sledoval jsem televizní dokumenty, jak to jen bylo možné. Některé byly opravdu velmi zajímavé. Velké množství informací jsem získal na internetu, hlavně na stránkách fronta.cz. Zde jsem zadal dotaz, která jednotka osvobodila obec Kyselovice po bitvě o Břest. Odpověď mi přišla žel Bohu až po besedě a tak zde uvádím odpověď.

Po bitvě o Břest byly hlavní síly 1. čs. armádního sboru během 7. května přesunuty přes Kojetín do prostoru Němčice nad Hanou, odkud měly útočit na Prostějov. V okolí Hulína tak zůstaly pouze jednotky sovětské 18. armády (velitel generálporučík Anton Josifovič Gastilovič), jehož součástí byl 17. gardový střelecký sbor (velitel generálporučík Nikifor Vasiljevič Medvěděv). Pravidelně tyto jednotky obsazovaly v průběhu 8. května 1945 území jižně od Přerova, které Němci spěšně opustili v noci ze 7. na 8. května 1945.

Tuto informaci jsem v tu dobu tedy ještě neměl a tak jsem vycházel pouze ze vzpomínek našich pamětníků.

Na internetových stránkách fronta.cz jsem se především dovídal o historicky již známých událostech. Mne zajímal průběh osvobozovacích bojů na Moravě, odkud přišel 1. čs. armádní sbor, jehož vojáci osvobodili Bystřici pod Hostým, Hulín a především obec Břest. Bitva o Břest je zde poměrně dobře zaznamenána. Detaily, které mne obzvláště zajímaly, mi objasnila Vendulka Navrátilová z Břestu. V zápisích velitelů bojových jednotek o počtu padlých, zraněných a nezvěstných bylo dost nepřesností způsobených rychlým postupem vojsk. Celou situaci později upřesnil a zaznamenal historik Josef Svátek, který prošel jednotlivé obce v této oblasti. Pročetl místní kroniky a také obešel všechny památníky a pomníčky.

Největším překvapením pro mne bylo zjištění, že naše obec měla být osvobozena již v polovině března roku 1945. Nejvyšší sovětské velení dalo již počátkem února 1945 veliteli 4. Ukrajinského frontu gen. Petrovovi úkol proniknout z prostoru dnešního Polska ve směru východně od Ostravy Moravskou bránou a do 16. března postoupit až k Přerovu. Velení frontu však nemělo dostatek času na přípravu operace a tak

jednotky po těžkých ztrátách postoupily jen o několik kilometrů. Koncem března došlo k personálním změnám, velitelem 4. Ukrajinského frontu se stal gen. A. I. Jeremenko, ale ani pod jeho velením nedošlo ke splnění daných cílů. Moravská Ostrava byla osvobozena až 4. dubna 1945.

Zaznamenání konce II. světové války v Kyselovicích si vyžádalo také navštívit naše spoluobčany, kteří tuto dobu zažili a jejich vyprávění zaznamenat. Vzpomínky těchto pamětníků byly také velmi zajímavé, přestože vzpomínat na události, které se staly před sedmdesáti lety, není jednoduché. Většinu z těchto vzpomínek jsme přečetli na již zmíněné besedě, jejímž hlavním cílem bylo probudit v pamětnících další vzpomínky a souvislosti při poslechu vzpomínek jiných.

Třešničkou na dortu tohoto setkání měla být účast alespoň někoho z rodin, které byly násilně vystěhovány z obcí Lipovec a Kulířov a od jara roku 1944 pobývaly v Kyselovicích. Toto se ale nepodařilo. V následujícím článku se však o osudech těchto rodin můžete přeci jen něco dozvědět.

MK

V naší obci žili za II. světové války vystěhovalci

Při vzpomínání na průběh a konec II. světové války v Kyselovicích jsme připomněli „vystěhovalce“, kteří u nás našli nový domov.

Německý Wehrmacht potřeboval rozšířit vojenskou střelnici u Vyškova. Rozšíření střelnice mělo za následek zabraní pozemků a vystěhování řady obcí.

Obce, které byly vystěhovány, a jejich obyvatelé se dostali k nám do Kyselovic.

Lipovec (pod Kojálem) t. č. okres Boskovice. Do Kyselovic se dostali bratři Eduard a Josef Kolmačkoví s rodinami.

Kulířov – rodina Šebelova (syn Raimund). Bydleli u Rozsypalů u kostela č. p. 39. Rodina Vladikova – bydleli u Indráků č. p. 53 ve výměnku.

A nyní již vyprávění ze vzpomínek pana Eduarda Kolmačky, které nám předala jeho dcera Jiřina.

Bylo nám sděleno a přikázáno s celou rodinou a hospodářstvím opus-

Manželé Eduard a Anna Kolmačkoví při oslavě 80. narozenin p. Anny.

tit rodnou vesnici. Do domu vtrhli Němci. Sebrali hovězí dobytek a prasata. Ponechali nám koně, krávu a chovnou prasnici. Podmínkou bylo, že na bydlišti získáme pole a budeme hospodařit.

Jako rolník jsem hospodařil na 8 ha zemědělské půdy. V zimních měsících jsem si přivydělával svozem dřeva z lesa. Za nelehkých podmínek se mi podařilo najít bydlení v Kyselovicích, okr. Kroměříž. Získali jsme ubytování u pana Jana Netopila v č. p. 131. (Dům je zbořen a na jeho místě stojí nyní autobazar). Byla to menší zemědělská usedlost. Obec nám na obdělání přidělila 4 ha půdy.

Majitel – dědoušek Jan Netopil trpěl nevyléčitelnou nemocí a proto jsem se obával o zdraví svých dvou malých dětí Jiřiny a Marie. Bydlení nebylo nejlepší.

Na podzim roku 1943 – před vystěhováním jsem musel polovinu svých pozemků v Lipovci na svoje náklady oset. Totéž se opakovalo i v jarních měsících r. 1944.

Lhůta pro vystěhování byla určena k 15. květnu 1944. K tomu datu musely být odevzdány klíče od našeho domu. Stěhování nebylo lehké – velká vzdálenost, špatné silnice a mosty přes Moravu zničené. Stěhovala nás firma, která vlastnila nákladní auto. Celkem usku-

Manželé Eduard a Anna Kolmačkoví s dcerou Jiřinou

tečnila 9 jízdy. Sám s koňmi jsem jel třikrát.

Když jsme s rodinou v koňském záprahu cestovali do Kyselovic, objevil se u měsíce kříž. Táta si povzdechl: „Jedeme na křížovou cestu“. Kolmačkoví byli věřící a pobožní lidé. Přes první odstup kyselovských občanů se postupně šžili,

získali přátele. Některá přátelství trvaly dodnes.

Jak bylo dříve zmíněno – v Lipovci jsem se v zimních měsících věnoval svozu dříví. Následkem vystěhování – této perzekuce – jsem utrpěl značnou škodu. Převzal jsem v roce 1940 hospodářství zatížené velkými dluhy, které jsem musel splácet. Toto mě bylo vyhnáním z Lipovce znemožněno.

Při ústupu Němců přes Kyselovice chtěl jeden německý voják vhodit granát na naše obydlí. Jeden zdejší mladík tomu zabránil.

Kolmačkoví prožili v Kyselovicích i konec války. Při ústupu Němců přišel rozkaz: zapřáhnout koně a s vojáky prchat před sovětskou armádou. Vrátil jsem se s koňmi vyčerpaný 9. května 1945.

V říjnu 1945 nastalo stěhování nazpět do Lipovce. Moje pole bylo strašně zanedbané, v Kyselovicích tomu bylo naopak. Na našem obydlí a zemědělských budovách byly značné škody. V Kyselovicích jsem odevzdal pole, jak nám to přikazovala pachtovní smlouva.

Napsala ze vzpomínek otce Eduarda Komačky jeho dcera Jiřina Škvařilová, roz. Kolmačková.

Antonín Hudeček

Názvy kyselovských ulic a uliček

V říjnu 2014 obec připravila pro občany malou anketu, ve které si měli navrhnout názvy většiny obecních ulic a uliček. Sami to určitě znáte, že když chcete v Kyselovicích popsat nějaké místo. Např.: „Potkal jsem Frantu ...“, a teď jde o to, kde. Při popisu místa si musíte pomoci buď směrem – např. „... na konci dědiny směrem na Žalkovice“, nebo blízkým domem, např. „... u Hudečkového“. To je ale potřeba doplnit další informací – např. „na žalkovském konci“, protože Hudečků je v obci několik. Pro potřeby ankety byly zpracovány dvě mapky s vysvětlivkami, které rozdávala volební komise při podzimních volbách do zastupitelstva obce. Na první mapce bylo k pojmenování vyznačeno sedm ulic a na druhé osm. Průzkumu se účastnili pouze dobrovolníci, kteří chtěli zkusit nějaké názvy vymyslet. Do konce října se na obec vrátilo 14 návrhů. V lednu 2015 tyto návrhy vyhodnotil na své první schůzce Výbor pro

obnovu venkova Zastupitelstva obce Kyselovice. Uvádíme všechny návrhy, z nichž členové výboru vybrali ten nejčastější. Vybraný název je uveden na prvním místě. **Ulice č. 1 Vilkošská**, další návrhy - Přerovská, Hlavní, Hřbitovní; **ulice č. 2 Chropyňská**, další návrhy Pohoršov, Královská, Lipová; **ulice č. 3 Žalkovská**, další návrhy- Hlavní, Obecní; **ulice č. 4 Otýpková**, další návrhy - Slámová, Kostková, Kočičí hlavy, Dvorní, Stará; **ulice č. 5 Londénka**, další návrhy - Družstevní, K farmě, Lesní, **ulice č. 6 Ke mlýnu**; další návrhy - Mlékárenská, Farní, Zámeček; **ulice č. 7 Šolková**, další návrhy - Nová, Jižní, Sluneční, Spojovací; **ulice č. 8 Kanovská**, další návrhy - Ke Karlovi (Ke Krejčířům), Polní, U kříže, K aleji, Lánská; **ulice č. 9 Za kostelem**, další návrhy – Náměstí u parku, Náves-jih, Malá strana, Lipová, **ulice č. 10 Náves**, další návrhy – Kout, Náves u školy, Náměstí, Růžové náměstí, **ulice č. 11 Ulička**; další návrhy –

Goldová, Zlatá, Dlouhá, Krátká, Úzká, Spojovací, Závětří; **ulice č. 12 K ranči**, další návrhy – Sportovní, K hřišti (U hřiště), Koňská, Otýpková; **ulice č. 13 Za studnou**, další návrhy – Krátká, Stínadla, Kamenná, Zlatá, Příčná, Závětří, Magdina ulička; **ulice č. 14 Do polí**, další návrhy – Krátká, Lesní (K lesu), Ke svodnici, Otýpková; **ulice č. 15 Zahradní**, další návrhy – Nová, Polní, Vyhnálov, Okružní, Pohoršov, Za humny. Vybrané názvy ulic a uliček nejsou oficiálními názvy, ale jen názvy pomocné, sloužící pro orientaci a pro vnitřní potřebu obce. Ta je využije hlavně při evidenci obecního majetku. Sloužit mohou samozřejmě také místním občanům a všem, kdo si tyto názvy osvojí. Děkuje se všem čtrnácti respondentům, kteří se tohoto průzkumu zúčastnili. Budoucnost ukáže, jestli vybrané názvy ulic v Kyselovicích zakoření.

Magda Říkovská

